

**FØRSESONG
VINTERVEI**

Snøutstyr
fra Tokvam

**Billigere
blir det
ikke!**

Klikk og les mer!

Felleskjøpet

TUNGT (/) | TRANSPORTMAGASINET (/TRANSPORTMAGASINET) | ANLEGGSMAGASINET (/ANLEGGSMAGASINET)

| LOGISTIKK & LEDELSE (/LOGISTIKK) | MASKINREGISTERET (/MASKINREGISTERET)

NYHETS BREV (HTTP://TUNGT.NO/INFORMASJON/NYHETS BREV-2018138)
(anleggsmagasinet) (http://www.bladkiosken.no/transportmagasinet)

Abonner

TUNGT.NO (HTTP://WWW.TUNGT.NO) | GAMMEL BRYNE-GRAVER UTEN FREMDRIFT

| KJØPEGUIDE (/TUNGT-KJØPEGUIDE) | STILLING LEDIG (HTTP://STILLINGSARENA.NO/STILLINGSARENA/LIST.WA2?_CMD=LIST_JOBADS)

Gammel Bryne-graver uten fremdrift

En av de siste maskinene fra Bryne var en diesel-elektrisk Brøyt X53. Denne måtte dra seg fram etter grabben

Brøyt X53 WED er en hybrid dieselelektrisk maskin som kunne bruke elektrisk drift der det var spesielt viktig å hindre skadelige utslipp fra dieselmotoren. Foto: Steinar Sund

Steinar Sund (mailto:fredrik.saugstad@egmont.com)

Publisert 12.11.2017 07:00
Oppdatert 10.11.2017 15:26

Gravemaskinen som ble kjøpt ny til gruveselskapet i 1996 er en hybrid diesel-elektrisk utgave som var i bruk ved A/S Sydvaranger i bare et års tid.

Deretter ble den solgt til Brønnøy Kalk A/S i Nordland der den var i bruk i noen år fram til 2002.

Siste eier på klenodiet fra Jæren var Skanska Norge A/S som brukte maskinen på forskjellige steder i landet til opplasting av stein på ulike tunnelanlegg. Det siste stedet den ble brukt var i Strindheim-tunnelen i Trondheim i 2013.

Diesel-elektrisk

**NÅR STØRRELSEN TELLER
OG SIKKERHET GJELDER!**

**GIGANTMASKINER
MED EKSEPSJONELL
SLITESTYRKE**

Effektive maskiner som gir deg høy produktivitet og stabilitet

Ønsker du å vite mer ?

NASTA

LES MER!

Anleggsgruppen blir importør av Trombia

(/anleggsmagasinet/trombia-klarar-pm10-kravet-uten-vann---anleggsguppen-bli-importor-3723162)

Kombinasjonen av diesel og elektrisk drift av hydraulikk-pumpene hadde mange fordeler. Inne i tunneler kunne man bruke elektrisk drift og dermed hindre skadelige utslipp av gasser fra dieselmotoren.

Brøyt produserte også rene dieselutgaver av denne typen gravere. Brøyt X53 var også å få med belteunderstell og framdrift, men denne graveren har hjuldrift uten framdrift på hjulene. Dermed var man henvist til å dra seg fram etter grabben.

Denne maskinen representerer avslutningen på en epoke med norsk maskinproduksjon på Bryne. Tre år senere ble produksjonen flyttet til Finland. Alle foto: Steinar Sund

Den har to jernhjul foran og fire gummihjul med steinkjetting bak. Maskinen ble gitt til museet som gave av Skanska Norge AS i 2013. A/S Sydvaranger Den gamle hjørnestensbedriften i Kirkenes var i sin tid Norges største gruveselskap og dagbruddet i Bjørnevatn var kjent som Nord- Europas største i sitt slag. Selskapet ble etablert i 1906 med formål å utnytte de store forekomstene av jernmalm på Varanger-halvøya.

Jernmalmen ble utvunnet i Bjørnevatn, noen kilometer utenfor Kirkenes og fraktet derfra med jernbane til Kirkenes. Der ble malmen knust og gjort om til pellets og sendt videre til kjøperland.

Mätte sprengte 25 håndgranater

(/anleggsmagasinet/granater-matte-fjernes-forst-3722630)

Mye av jernmalmen ble solgt til Tyskland. I 1985 ble det vedtatt en nedlegelsesplan og statsstøtten opphørte i 1996. Totalt ble det utvunnet 170 millioner tonn jernmalm herfra. Etter nedleggelsen ble området gjort om til industripark. I 2006 ble aksjene i Sydvaranger kjøpt av Tschudi Shipping Company som siden mai 2007 arbeidet med planer om å starte opp igjen gruvevirksomheten i Bjørnevatn under navnet Sydvaranger Gruve A/S.

Fra 2009 kom graven i drift igjen og den var i drift i noen år. I november 2015 kunngjorde selskapet at ledelsen hadde besluttet å avvikle gruvevirksomheten i Kirkenes.

Et industrihistorisk eventyr

Den 21 år gamle forgraveren fra Kirkenes representerer siste epoke i en storhetstid innen norsk maskinproduksjon som begynte da to brødrene Kristian og Ingebret Søyland fra Jæren etablerte firmaet «Bryne Jern og Treindustri» i 1949. Firmaet fikk sitt store gjennombrudd da Bryne-selskapet som en av de første gravemaskinprodusentene i Europa, lanserte en helhydraulisk gravemaskin som fungerte tilfredsstillende.

Brøyt hadde stor framgang i mange år og var en stund markedsledende i Skandinavia. 40 prosent av produksjonen på Jæren gikk til eksport og i 1975 fikk selskapet eksportprisen fra Norges Eksportråd. Da var imidlertid allerede toppen nådd. Mot slutten av 70-tallet ble tidene vanskeligere og selskapet fikk etter hvert økonomiske problemer. Det skyldtes både økende konkurranse og lavere priser hos konkurrentene.

Alle foto: Steinar Sund

Mot slutten av 1970-tallet ble også ordningen med dyrkingstilskudd opphevet. Flere redningspakker ble lansert. I 1981 kom den svenske gravemaskinprodusenten Åkemans inn i bildet på eiersiden og maskinene ble solgt under navnet Brøyt-Åkermans.

Siden ble Åkermans også kjøpt opp av VMF-gruppen som i 1995 ble til Volvo Construction Equipment. Tre år senere ble bedriften kjøpt opp igjen, denne gangen av Sandvik Tamrock, og produksjonen ble flyttet til Tammerfors i Finland.

Det betydde den endelige avslutningen på et stort industrihistorisk eventyr på Bryne. De gamle produksjonsanleggene til Brøyt på Bryne er i dag omgjort til Ree Næringspark og gir rom til annen industrivirksomhet.

🐦 [Del på Twitter](#)

f [Del på Facebook](#)

✉ [Meld deg på nyhetsbrev \(http://tungt.no/informasjon/nyhetsbrev-2018138\)](http://tungt.no/informasjon/nyhetsbrev-2018138)

- E16-katastrofen kommer

(/transportmagasinet/e16-3722542)

Neste Hitachi Hybrid

(/anleggsmagasinet/nye-hitachi-hybrid-skal-ha-det-laveste-forbruket-noensinne-3723014)

Skuffer ikke, gaselle for andre gang

(/anleggsmagasinet/hardlife-ble-gasselle-bedrift-for-andre-gang-3723032)

Scania lanserer gassmotor for langtransport... og anlegg

(/transportmagasinet/scania-lanserer-gassmotor-for-langtransport-3722614)